

Til lovforslag nr. L 92. Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 26. januar 2000

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og lov om ændring af forskellige love som følge af oprettelsen af Hovedstadens Udviklingsråd

(Revision af kommuneplaner, lokal Agenda 21 og fravigelse af reglerne om planlægning i kystnærhedszonen vedrørende sommerhusområder m.v.)

Lovforslaget blev fremsat den 17. november 1999 og førstebehandlet den 25. november 1999. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Udvalget har behandlet lovforslaget i 6 møder.

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljø- og energiministeren sendte den 21. oktober 1999 dette udkast til udvalget (alm. del – bilag 87). Den 22. november 1999 oversendte miljø- og energiministeren ligeledes de indkomne høringssvar samt et notat herom, jf. L 92 – bilag 1.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Friluftsrådet, jf. L 92 – bilag 5, som ministeren har kommenteret ved brev af 24. januar 2000, jf. L 92 – bilag 15.

Udvalget har stillet 7 spørgsmål til miljø- og energiministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Der er stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget. Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1-3. Miljø- og energiministeren har stillet ændringsforslag nr. 4.

Miljø- og energiministeren har over for udvalget oplyst følgende vedrørende Agenda 21-redegørelser og strategier for kommuneplanlægningen:

»Under 1. behandlingen af lovforslaget blev der rejst spørgsmål om, hvornår de nye regler ville få virkning, og om det kunne pålægges

kommunerne at bruge reglerne fra et tidligere tidspunkt end foreslået i lovforslaget.

Jeg kan hertil oplyse, at fristen »inden udgangen af den første halvdel af den kommunale valgperiode«, der benyttes i lovforslagets § 1, nr. 10 og 11, er valgt, fordi der herved for fremtiden bliver en bedre tidsmæssig overensstemmelse mellem vurderingen af behovet for revision af kommuneplanerne og revisionen af regionplanerne.

Kommuneplanerne skal efter de gældende regler revideres hvert fjerde år, men der er ikke et fælles starttidspunkt, fordi de 4 år beregnes i forhold til den enkelte kommuneplan. Forslag til revision af regionplanerne skal efter de gældende regler offentliggøres senest 2 måneder inden udgangen af den kommunale valgperiode.

Efter de foreslåede bestemmelser skal alle kommuner for fremtiden offentliggøre deres strategi for kommuneplanlægningen inden udgangen af den første halvdel af valgperioden. Det betyder, at kommuneplanerne bliver taget op til vurdering i en takt, der passer med regionplanerne. Det er også hensigtsmæssigt at anvende den samme tidstermin for offentliggørelsen af strategierne for kommuneplanlægningen og lokal Agenda 21, fordi forslaget lægger op til et samspil mellem de to strategier, selvom det er frivilligt.

Den foreslåede frist betyder imidlertid ikke, at kommunerne skal vente 4 år med at benytte de

nye regler. Kommunerne kan benytte dem, så snart lovændringen er trådt i kraft, og det er mit indtryk, at mange kommuner også vil være interesserede i at gøre det, før de er forpligtede til det.

Kommuner, der har en kommuneplan, som i større eller mindre omfang trænger til en revision, vil således straks efter ikrafttrædelsen kunne benytte de nye regler om offentliggørelse af en strategi for kommuneplanlægningen med en beslutning om en hel eller delvis revision af planen. De kommuner, som allerede under de gældende regler på forskellig måde har knyttet en planredegørelse til de årlige budgetter, vil også med fordel kunne benytte de foreslåede nye regler.

For så vidt angår de foreslåede bestemmelser om redegørelser for amtsrådenes og kommunalbestyrelsernes strategier for Agenda 21-arbejdet gælder ligeledes, at lovreglerne kun er minimumsregler. Der kan ud over den foreskrevne redegørelse hvert fjerde år offentliggøres strategier efter behov, f.eks. hvert år.

Jeg lægger stor vægt på, at reglerne kan benyttes med det samme, og jeg vil orientere kommunerne herom umiddelbart efter lovens ikrafttræden. Det er mit håb, at arbejdet med udarbejdelsen af 1. generations Agenda 21-strategier vil gå i gang umiddelbart efter lovens vedtagelse. Jeg vil også sørge for, at det vejledningsarbejde, som ministeriets landsplanafdeling vil igangsætte sammen med Kommunernes Landsforening med eksempler, vil inspirere kommunerne til at bruge de nye regler.«

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Socialistisk Folkepartis, Dansk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af miljø- og energiministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil ved 2. behandling stemme imod de af et mindretal stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Venstres og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) bemærker følgende vedrørende henholdsvis Agenda 21, revision af kommuneplaner og planlægningen i kystnærhedszonen:

Agenda 21

Lovforslaget er en delvis genfremsættelse af L 176 fremsat i folketingsåret 1997-98, 1. samling, og Venstre og Dansk Folkeparti er godt tilfreds med en række af de ændringer, som ministeren

har foretaget i det aktuelle lovforslag i forhold til det oprindelige lovforslag.

Det har afgørende betydning for Venstre og Dansk Folkeparti, at princippet om frivillighed forbliver kernen i det lokale Agenda 21-arbejde. Der er vidt forskellige ideer, muligheder og prioriteringer i landets kommuner, og forudsætningen for et lokalt engagement er netop, at denne forskellighed bliver respekteret i de krav, der stilles i lovgivningen.

Venstre og Dansk Folkeparti finder det positivt, at de i lovforslaget opstillede krav til kommunernes redegørelser for det lokale Agenda 21-arbejde i forhold til det oprindelige lovforslag i højere grad respekterer princippet om frivillighed samt bliver lagt an på det fremadrettede arbejde.

Venstre og Dansk Folkeparti finder dog ministerens udtalelser i den skriftlige fremsættelse af lovforslaget bekymrende. Der henvises i den forbindelse til ministerens svar på spørgsmål 6, jf. L 92 - bilag 8.

Venstre og Dansk Folkeparti er bekendt med, at ministeren agter at udsende et debatoplæg om kolonihavernes fremtid med henblik på at vurdere behovet for fremtidige initiativer. Venstre og Dansk Folkeparti ser frem til at deltage i dette arbejde med henblik på at få løst det stigende antal problemer inden for dette område.

Revision af kommuneplaner

Venstre og Dansk Folkeparti er tilfreds med, at der med lovforslaget bliver indført en mere rimelig og fleksibel ordning i forhold til kommuneplanrevisionen, således at kommunerne for fremtiden ikke længere vil være forpligtet til at foretage en kommuneplanrevision hvert 4. år. I stedet foreslås det, at der indføres en pligt for kommunalbestyrelsen til hvert 4. år at beslutte, hvorvidt en revision af kommuneplanen er helt eller delvis nødvendig, eller at vedtage kommuneplanen for en ny 4-års-periode.

Efter Venstres og Dansk Folkepartis opfattelse svarer denne model mere til den kommunale virkelighed, idet det konstateres, at den tænkepause, som ministeren blev tildelt i forbindelse med folketingsvalgets udskrivelse den 19. februar 1998, og som bevirkede det oprindelige lovforslags bortfald, har været godt udnyttet på dette område.

Planlægningen i kystnærhedszonen

Hvad angår den del af lovforslaget, der omfatter forslag om fravigelse af reglerne om planlægning i kystnærhedszonen vedrørende sommerhusområderne, er Venstre og Dansk Folkeparti uenige i den procedure, som ministeren foreslår.

Ministeren har, i den tid lovforslaget har været til behandling, holdt fast på, at justeringer af sommerhusområder skal fastlægges via et landsplandirektiv, uden at ministeren har fremlagt en overbevisende argumentation herfor. Venstre og Dansk Folkeparti frygter, at en centralt dirigeret plan vil resultere i, at problemerne ikke bliver løst tilfredsstillende.

Venstre og Dansk Folkeparti er generelt tilhængere af en større grad af lokal medbestemmelse i forhold til planspørgsmål og finder det uheldigt, at ministeren vælger at benytte den mest centralistiske måde at foretage de aktuelle justeringer på. Venstre og Dansk Folkeparti er tilhængere af et overordnet regelsæt, men mener, at kompetencen i højere grad bør ligge der, hvor kendskabet til problemerne er størst, nemlig i kommuner og amter. Forholdene i kommunerne er meget varierende, og der er ingen tvivl om, at der ville kunne opnås en mere smidig og rimelig administration af f.eks. kystnære områder og sommerhusområder ved en decentralisering af planlægningskompetencen.

Derfor ville Venstre og Dansk Folkeparti have foretrukket en justering efter den normale planlægningsprocedure, altså som regionalplanlægning. På længere sigt ønsker Venstre og Dansk Folkeparti, at kompetencen skal tildeles kommunerne.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Revision af kommuneplaner/regionplaner

Mindretallet bemærker, at Det Konservative Folkepartis ændringsforslag om, at regionplaner også kun skal revideres, når der er behov for det og ikke nødvendigvis hvert 4. år, er stillet, fordi amterne bruger enorme ressourcer på at forberede og udarbejde disse regionplaner, selv om der ikke nødvendigvis er behov for ændringer. Det betragter mindretallet som bureaukrati og overadministration.

Det er dog vigtigt at slå fast, at mindretallet ikke ønsker, at amterne skal kunne virke som en bremsekloks i forhold til de kommuner, der har behov for at få deres lokalplaner igennem, og hvor det er en nødvendig forudsætning med en ændring af regionplanen.

Tværtimod ønsker mindretallet, at amterne skal være mere imødekommende over for de kommuner, der har brug for at komme videre i deres planlægning til gavn for byens velfærd og udvikling. Desværre har der de seneste år vist sig en række uheldige tilfælde, hvor amterne har stoppet for en oplagt fornuftig udvikling. Mindretallet ønsker kort sagt mere smidighed i forvaltningen.

Planlægning i kystnærhedszonen

Med hensyn til den del af lovforslaget, der omhandler arealoverflyttelse fra sommerhusområder til byzone, havde mindretallet gerne set, at kommunerne fik mere kompetence. Mindretallet tror på, at de, der er nærmest borgerne og selv bor i området, også selv er i stand til foretage de nødvendige overflytninger, samtidig med at de beskytter sommerhusejerne. Mindretallet mener derfor, at ministeren har et meget stort ansvar for at sikre en så hensigtsmæssig overflytning som muligt.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for det af miljø- og energiministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod lovforslaget, fordi det indeholder en række elementer, som mindretallet ikke kan støtte.

Lokal Agenda 21

Enhedslisten er modstander af, at regeringens tidligere forslag om, at det lokale Agenda 21-arbejde og målsætningen herfor skulle indarbejdes i regionplaner og kommuneplaner, nu er blevet udvandet til et forslag, der alene indebærer en række uforpligtende hensigtserklæringer herom. Tilsvarende gøres det tidligere foreslåede krav om en egentlig redegørelse om Agenda 21-aktiviteter til en frivillig sag.

Revision af kommuneplaner

Et andet kritikpunkt er, at kommunernes pligt til at lave kommuneplaner hvert 4. år lempes. Med lovforslaget får kommunerne nu lov til selv

at beslutte, om kommuneplanerne skal revideres eller ej. Enhedslisten frygter, at der dermed indføres en sovepude, som på sigt vil undergrave processen med kommuneplanen som omdrejningspunktet for kommunal planlægning.

Hovedstadens Udviklingsråd

Endelig er Enhedslisten grundlæggende imod oprettelsen af det udemokratiske organ »Hovedstadens Udviklingsråd«, hvorfor Enhedslisten heller ikke kan støtte overførsel af kompetence til dette organ.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (KF) tiltrådt af et *mindretal* (CD):

1) Nr. 7, 8 og 9 udgår.

2) Efter nr. 6 indsættes som nye numre:

»01. § 22 affattes således:

»§ 22. Region-, kommune- og lokalplaner skal tilvejebringes og ændres efter reglerne i dette kapitel.«

02. § 23 ophæves.«

3) Nr. 10 affattes således:

»10. Efter § 22 indsættes:

»§ 23 a. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale valgperiode offentliggøre en strategi for regionplanlægningen henholdsvis kommuneplanlægningen. Regionplanmyndigheden og kommunalbestyrelsen kan i øvrigt offentliggøre en sådan strategi, når de finder det nødvendigt eller hensigtsmæssigt. Samtidig med offentliggørelsen sendes den vedtagne strategi til miljø- og energiministeren og øvrige statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres.

Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte strategi skal indeholde oplysninger om den planlægning, der er gennemført efter den seneste revision af regionplanen henholdsvis kommuneplanen, regionplanmyndighedens henholdsvis kommunalbestyrelsens vurdering af og strategi for udviklingen samt en beslutning om enten,

- 1) at regionplanen henholdsvis kommuneplanen skal revideres,
- 2) at der skal foretages en revision af regionplanens henholdsvis kommuneplanens bestemmelser for særlige temaer eller områder, eller
- 3) at regionplanen henholdsvis kommuneplanen vedtages for en ny 4-års-periode.

Stk. 3. Ethvert medlem af amtsrådet, i hovedstadsområdet Hovedstadens Udviklingsråd, henholdsvis kommunalbestyrelsen, der har forlangt sin afvigende mening vedrørende den i stk. 2 nævnte revisionsbeslutning tilført beslutningsprotokollen, kan forlange, at den afvigende mening offentliggøres samtidig med strategien med en kort begrundelse, der affattes af medlemmet.

Stk. 4. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af ideer, forslag m.v. og kommentarer til den offentliggjorte strategi.

Stk. 5. Efter udløbet af fristen efter stk. 4 tager regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen stilling til de fremkomne bemærkninger. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen kan i forbindelse hermed vedtage ændringer af den offentliggjorte strategi.

Stk. 6. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen foretager offentlig bekendtgørelse af, om der er vedtaget ændringer af strategien, og sender et eksemplar af den offentliggjorte bekendtgørelse til de myndigheder, som er nævnt i stk. 1.

§ 23 b. Når der er foretaget offentlig bekendtgørelse efter § 23 a, stk. 6, kan regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen udarbejde sådanne forslag til regionplan henholdsvis kommuneplan eller ændringer hertil, der er truffet beslutning om i strategien.

§ 23 c. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe forslag til ændringer af regionplanen henholdsvis kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en strategi, der er vedtaget og offentliggjort efter reglerne i § 23 a. Før udarbejdelsen af sådanne forslag skal regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen indkalde ideer og forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Ved mindre ændringer i en kommuneplans rammedel, der ikke strider mod planens hovedprin-

cipper, samt ved uvæsentlige ændringer i planens hovedstruktur kan kommunalbestyrelsen dog undlade at indkalde ideer og forslag m.v.

Stk. 2. Indkaldelsen af ideer og forslag skal indeholde en kort beskrivelse af hovedspørgsmålene i den forestående planlægning. Indkaldelse sker ved offentlig bekendtgørelse. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen fastsætter en frist for afgivelse af ideer, forslag m.v.

§ 23 d. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen skal ved forslag til revision af regionplanen henholdsvis kommuneplanen, jf. § 23 a, stk. 2, nr. 1 og 2, forestå en oplysningsvirksomhed med henblik på at fremkalde en offentlig debat om planrevisionens målsætning og nærmere indhold. Det kan ske enten i forbindelse med offentliggørelsen af strategien eller i forbindelse med offentliggørelsen af forslaget til ændring af regionplanen henholdsvis kommuneplanen.

§ 23 e. Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse med offentliggørelsen af den i § 23 a nævnte strategi foretage ændringer i kommuneplanen, der er en direkte følge af ændringer i regionplanen eller lovgivningen, når ændringen er bindende for kommuneplanlægningen og ikke giver råderum for kommuneplanlægningen.

§ 23 f. Regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen skal sikre, at der efter

større ændringer af regionplanen henholdsvis kommuneplanen tilvejebringes en oversigt over planens indhold og en sammenskrivning af de gældende bestemmelser, som offentligheden skal have adgang til at benytte.«

Af miljø- og energiministeren, tiltrådt af udvalget:

4) I den under nr. 11 foreslåede § 33 b ændres »Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg« til: »et af Folketinget nedsat udvalg«.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-3

Ændringerne har til formål, at der skal gælde samme regler for revision af regionplaner som de i lovforslaget foreslåede regler for revision af kommuneplaner. Planlovens § 22 ændres til en kort indledning til kapitel 6 om planers tilvejebringelse og ophævelse, og § 23 ophæves. De i lovforslaget foreslåede §§ 23 a - 23 f affattes således, at regionplanerne bliver omfattet af bestemmelserne. Det gælder dog ikke § 23 e, der fortsat kun skal gælde for kommuneplaner.

Til nr. 4

Ændringsforslaget tilsigter at tilvejebringe overensstemmelse med Folketingets forretningsorden.

Martin Glerup (S) Pernille Blach Hansen (S) Inger Bierbaum (S) Lis Greibe (S)

Niels Bloch Jespersen (S) Jørn Jespersen (SF) fmd. Ebbe Kalnæs (CD) Vibeke Peschardt (RV)

Søren Kolstrup (EL) Hans Christian Schmidt (V) Bodil Thrane (V) Jørgen Winther (V)

Jens Vibjerg (V) Henriette Kjær (KF) nfm. Gitte Seeberg (KF) Svend Aage Fauverholdt (DF)

Ole M. Nielsen (KRF)

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.